

HARKU

VALLA TEATAJA

Trükiarv 7650

NELJAPÄEV, 25. JAANUAR 2024

www.harku.ee

Rivitrummarid tähistasid kontserdiga oma 15. sünnipäeva

Tabasalu muusika- ja kunstikooli rivitrummarid tähistasid meeleoluka kontserdiga oma 15. sünnipäeva.

RIINA RÜÜTELMAA

Tabasalu rivitrummarite juhendaja

Tabasalu rivitrummarite 15. sünnipäeva kontserdil esinesid ettevalmistusorkester ning Tabasalu muusika- ja kunstikooli puhkpilliorkester dirigent Valdo Rüütelmaa juhendamisel, Tabasalu Brass Rauno Rüütelmaa juhendamisel ning Tabasalu muusika- ja kunstikooli rivitrummarid Riina Rüütelmaa juhendamisel. Sünnipäevakontserdi avas ettevalmistusorkester, kus mängivad noored muusikud vanuses 6–10 eluaastat. Seejärel astusid lavale rivitrummarid. Nende esituses kõlas Soome helilooja ja löökpilliõpetaja Janne Ikoneni „Rivitrummarite marss“. Koos Tabasalu muusika- ja kunstikooli puhkpilliorkestriga tuli ettekan- dele Valdo Rüütelmaa kolmeosaline teos „Harju süit“, mida esitatakse ka suvisel Harjumaa laulu- ja tantsu- peol Keilas koos kõigi peol osalevate puhkpilliorkestritega. Meenutamaks esinemist Eesti Laulu finaalkontserdil ansambliga Pür Müdd, kanti valgus- söu saatel koos Tabasalu Brassiga ette ansambli lugu „Ohh, Ahh“.

KUIDAS KÕIK ALGUSE SAI

Oli 2009. aasta algus, kui Valdo Rüütelmaa kutsus kokku esimesed rivitrummarid Tabasalu muusika- kooli puhkpilliorkestri juurde. See oli 15 aastat tagasi. Valmistuti 2009. aasta laulupeoks „Üheshingamine“. Esimeste rivitrummarite hulgas oli ka Tabasalu muusika- ja kunstikooli praegune õpetaja Madli Ainsalu, kes

Tabasalu rivitrummarid. 2016. aastast juhendab rivitrummareid Riina Rüütelmaa (fotol vasakul). Foto: Rene Mitt

möödunud laulupeol taas rivitrum- marina laulukaare all oli.

Tabasalu rivitrummarite koduor- kester on Tabasalu muusika- ja kun- stikooli puhkpilliorkester, kuid nad teevad koostööd mitme orkestriga. Näiteks Põhja-Eesti pimedate ühingu puhkpilliorkestri, Keila linnaorkestri ja Eesti dirigentide akadeemia puhk- pilliorkestriga. Rivitrummaritel on tihe koostöö Janne Ikoneniga, kelle

kirjutatud rivitrummimarsse nad mängivad. Koostöös Eesti puhkpilli- muusika ühinguga korraldatakse ka üle-eestilisi rivitrummarite koolitusi, mille raames on tehtud koostööd Helen Kasemaa, Elena Mägi, Reigo Ahvena, Britt Kõrsmäa, Janne Iko- neni ja Kaspar Ernesaksaga. Trummimänguga kaunistatakse rongkäike, aktusi ja kontserte, et lisada pidulikkust.

Praegu on Harku vallas üle kahe- kümne rivitrummari ja sellega ollakse Eesti suurim rivitrummarite kollektiiv. Nädalas teevad rivitrum- marid ühe proovi – rivitrummi- mängu harjutatakse Tabasalu muu- sika- ja kunstikooli puhkpilliklassis kolmapäeva õhtuti.

Juba on teada ka mõned esine- mised: 9. juunil Harjumaa laulu- ja tantsupeol Keilas ning 2025. aasta

üldlaulupeol, kus Riina Rüütelmaa on rivitrummaritega taas vastutus- rikas rollis.

Täna meeldiva ja toetava koos- töö eest Harku vallavalitsust ja val- lavanem Katrin Krauset, Tabasalu muusika- ja kunstikooli direktorit Kalev Konsat, Tabasalu muusika- ja kunstikooli puhkpilliorkestri män- gijaid ja dirigent Valdo Rüütelmaad ning kõiki rivitrummareid.

HARKU VALLA ARENGUKAVA ARUTELUD

Arutame hubases õhkkonnas piirkondlikke ootusi valla tulevikule!

N 25. jaanuar

Vääna Seltsimajas

E 29. jaanuar

Harkujärve kirik-kogukonnamajas

N 1. veebruar

Suurupi muuseum-külakeskuses

E 5. veebruar

Kumna Kultuuriaidas

N 8. veebruar

Tabasalu Kooli algklasside majas

Arutelud toimuvad kell 17-19, Väänas kell 17.30-19.30

Arutelu Vääna-Jõesuus. Foto: Janika Kleemann

Tule Harku valla arengukava arutelule!

Harku valla arengukava 2040+ koostamise raames toimuvad valla kaheksas piirkonnas arutelud, et selgitada välja kohalikud ootused ja vajadused. Praeguseks on arutelud peetud Vääna-Jõesuus ja Murastes. Arutelude alguses anti osalejatele ülevaade valla praegusest olukorrast, seejuures tutvustati interaktiivset töölauda eri valdkondade hindamiseks. Töölaud avalikustatakse valla kodulehel lähiajal koos analüüsidokumendiga.

Aruteludel oli teemaks ka Harku valla kandipõhisus. Nimelt on praegu vald jagatud kaheksaks kandiks, mis koosnevad erinevast hulgast asustusüksustest. Osalejad leidsid, et kantide piirid vajaksid kas üle vaatamist ja tegelikkusega kooskõlla viimist või võiks suisa kandistest loobuda ja rääkida küladest või alevikest eraldi, sest need on piisavalt erielmelised.

Samuti räägiti konkreetsete piirkondade ootustest ja vajadustest. Enim puudutasid ettepanekud (kerg)liiklusteid ja valgustust. Veel olid kõne all lasteaia- ja koolikohad ning nende kättesaadavus. Ootuspäraselt oli Vääna-Jõesuus teemaks rand ja rannapromenaadi, sh teenuste väljaarendamine. Murastes tõstatati jäätmekäitluse, sh elanike teadlikkuse temaatika. Teemasid oli päevakorras veelgi, nagu näiteks Muraste ja Meriküla ühendus, liiklusohutus (suured kiirused), ühistranspordi ühendused jm.

Lõpliku kokkuvõtte saab teha pärast seda, kui kõik kaheksa arutelu on peetud. Vallavalitsus julgustab elanikke aktiivselt osalema. Vaata arengukava arutelu toimumise aegu ja kohti lk 1.

Jaan Urb
arengukava projektijuht

Meie valla 18 000. elanik on Stanislav Vaikšnoras

Kui aasta algas, oli Harku valla hingekirjas 18 068 inimest. Ümmargune arv tšikus täis detsembris, kui valda registreerus viieliikmeline pere ja 18 000. elanikuks pereisa Stanislav Vaikšnoras. Värske vallaelaniku sõnul on ta eluga vallas väga rahul, sest siit on mugav jalgratta või ühissõidukiga Tallinna tööle käia. 18 000. elanikku tervitas vallavanem Katrin Krause, kes andis Stanislavile kingituseks personaalse klaasist meene ja MEAT Resto & Butchery 100-eurose kinkekaardi. Tere tulemast Harku valda! **HVT**

VALLAMAJA ON AVATUD:

Kallaste 12, Tabasalu

Esmaspäev ja neljapäev 8-18

Teisipäev ja kolmapäev 8-16

Reede 8-14.30

AMETNIKE VASTUVÕTUAJAD:

Ametnike vastuvõtt toimub eelregistreerimisega teenistujate telefoni ja e-kirja teel.

Esmaspäev 14-18

Neljapäev 9-12.30

Elaniku panus Harku valla 2024. aasta eelarvesse

Harku valla igapäevaste tegevuste tulude maht on 43 miljonit, see tähendab, et iga inimene panustab valda aastas umbes 2400 eurot.

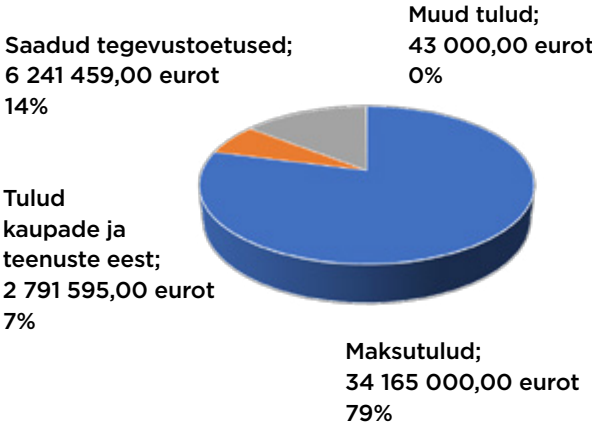
PIRET ZAHKNA

abivallavanem

Vinduv majandus ja riigi õhuke rahakott annab tunda ka omavalitsuste rahastamisel. Ühtlasi näib, et keskvalitsusel on soov jätkata omavalitsuste tulubaasi ümber kujundamist arvestades demograafilisi näitajaid, finantsvõimet, regionaalset ebavõrdsust jne. Kuid seejuures ei paista kumavat omavalitsustele palju räägitud ülesannete standardiseerimist ega finantsautonoomiat. Omavalitsuste ülesannete ja selle rahastusmudeli muutmine on tervitav, aga see ei tohi halvendada seni elanikele osutatud teenuseid.

KUST TULEB RAHA?

Avaliku sektori kassat täidab maksumaksja ehk kui ettevõtlus toimib, jõuab seal ringlevast rahast maksudena üht-teist keskvalitsusse, kes jaotab seda ka omavalitsustele. Omavalitsuste tulubaas on sõltuv riigi poliitikast ehk meil endil puudub võime ise omatulubaasi kujundada.

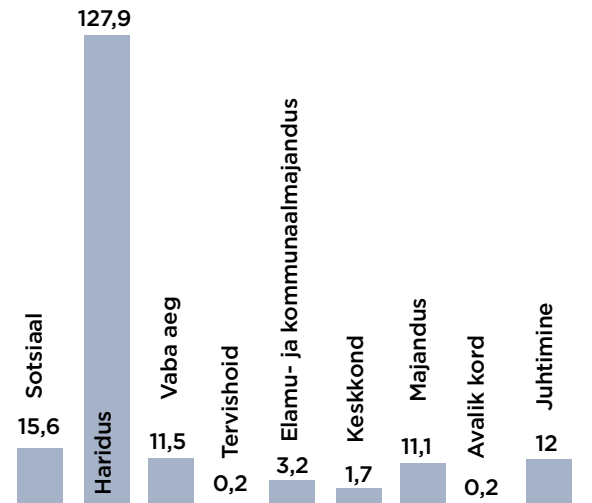

Joonis 1. Põhitegevuse tulude jaotus

Harku valla igapäevaste tegevuste tulude maht on 43 miljonit, see tähendab, et iga inimene panustab valda aastas umbes 2400 eurot, s.o ühes kuus ühe elaniku kohta umbes 200 eurot.

MIDA SELLE RAHA EEST TEHAKSE?

Omavalitsusele usaldatud raha eest tuleb ellu viia riigi antud ülesandeid ja ühtlasi peab omavalitsusel jääma võimalus arendada kohalike heaolu olulistest küsimustes.

Joonis 2. Igakuine kulude jaotus elaniku kohta valdkonnast lähtudes

Igakuise kulu jaotus on toodud eelneval joonisel ja sealt nähtub, et haridus on see, mis võtab enamiku. Sinna läheb umbes 70% kogu sissetulekust. Harku valla koolides ja lasteaedades õpib kokku peaaegu 3100 last, keda õpetavad

275 õpetajat, 122 õpetaja abi ning neid toetab 42 hariduse tugispetsialisti. Keskmiselt panustab iga kuu elanik haridusse 128 eurot.

Järgnev kulu on haridusvaldkonnast üheksa korda väiksem ning see on sotsiaalteenuste tagamine ja abivajajate toetamine. Keskmiselt panustab elanik iga kuu sellele valdkonda 16 eurot. Sotsiaalvaldkonnas on rõhk ennetustegevusel, koostöövõrgustikul, teenuste kättesaadavuse suurendamisel ja majanduslikest vajadustest tingitud toetuste tagamisel. Veidi vähem (s.o 12 eurot kuus) kasutatakse raha vaba aja tegevustele (kultuur, sport, raamatukogu, noortekeskused, vabaihenduste toetamine), teede ja tänavate korrashoiule ning omavalitsuse juhtimisele.

Kulu liik	Igakuine kulu elaniku kohta
Sotsiaaltoetused	7,50 eurot
Antud tegevustoetused	4,30 eurot
Personalikulud	102,10 eurot
Majandamiskulud	68,4 eurot
Muud kulud	1 euro

Tabel 1. Igakuine kulude jaotus elaniku kohta majanduslikust sisust lähtudes

Vaadates kulusid majanduslikust sisust lähtudes, siis personalikulude katteks läheb 56% igapäevakuludest, s.o 102 eurot elaniku kohta. Harku vallavalitsusel on 17 hallatavat asutust, sh viis kooli, kaheksa lasteaeda, kaks kultuuriasutust (raamatukogu, kultuuriait) ja kaks sotsiaalasutust (sotsiaalkeskus ja päevakeskus). Kokku töötab Harku vallas 731 inimest.

Igapäevaseks majandamiseks kulub 68 eurot elaniku kohta. Omavalitsusel on ülal hoida ja hooldada 22 põhihoonet, kokku 48 514 m². Kohalikke hooldatavaid maanteid on 203 ja tänavaid 37 kilomeetri jagu, tänavavalgustuspunkte 5500 ja hooldatavat haljastusala 70 ha. Majandamiskulude hulka kuuluvad ka õpilaste õppevahendid, klientide toitlustamine, koolitamine jms administreerimisega seotud kulud. Toetusteks määratakse iga kuu keskmiselt 12 eurot elaniku kohta, sellest 64% läheb sotsiaaltoetusteks ja 36% peamiselt vabaihenduste tegevustoetusteks.

Nii nagu iga majapidamine, peab ka omavalitsus suutma teenindada võetud laenukohustusi. Igapäevaste tulude ja kulude vahe elaniku kohta kuus on 16 eurot, mida siis peamiselt laenu tagasimakseks kasutatakse (15 eurot). Tõdeda tuleb, et kulud ja laenu saadakse makstud, kuid investeerida saab ainult peamiselt välisvahendite abil. Sellel aastal on kokku planeeritud investeeringuid pea 7,5 miljoni euro ulatuses, millest suurimad on Muraste-Meriküla allapääsu rekonstrueerimine, Otsa-Mikko piirkonna roovepuhasti rekonstrueerimine ja ühendamise Viti piirkonnaga ning lasteaia ja koolikohtade tagamisega seotud ettevalmistused või ehitustööd.

Kui aga soovid tutvuda eelarvega täpsemalt valdkondade, asutuste või investeeringute kaupa, siis külasta Harku valla kodulehte, kus on toodud interaktiivne töölaud eelarvest ja selle täitmise kohta (<https://www.harku.ee/eelarve-ja-eelarve-taitmine>).

Esimesse klassi astumisest 1. septembril 2024

Alates 1. veebruarist kuni 1. maini ootame koolimineku taotlusi ARNO e-keskkonna kaudu.

Koolikohustuslik on laps, kes on saanud 1. oktoobriks seitsmeaastaseks. Koolikoha taotlemiseks tuleb esmalt sisse logida e-keskkonda (Piksel.ee/arno/harku), kasutades ID-kaarti või mobiil-ID-d, ja kinnitada oma kontaktandmed. Seejärel tuleb valida "koolimineku taotlus".

Koolikoha määramisel lähtutakse kõikide taotluse esitanute puhul esmajärjekorras õpilase elukoha lähedusest koolile ja sama pere teiste laste õppimisest samas koolis. Võimaluse korral arvestatakse vanemate soove. Koolikoht tagatakse esmalt Harku valla elanikele. Elukohajärgse kooli määramisest teavitatakse vanemat kümne päeva jooksul peale taotlemisperioodi lõppu ARNO e-keskkonna kaudu. Seejärel on vanemal võimalus kümne päeva jooksul vastata samas e-keskkonnas pakkumisele, kas kinnitades või loobudes koolikohast.

ELUKOHT HARKU VALD

Koolikohapakkumised tehakse lastele, kelle elukoht on koha taotlemise ajal Harku vald ja ühtib vähemalt ühe vanema elukohaga. Kui laps ei ole tervises seisundi või individuaalse arengu tõttu koolikohustuslikku ikka jõudes saavutanud koolivalmidust, võib ta asuda koolikohustust täitma ühe õppeaasta võrra hiljem. Edasilükkamise jaoks esitab lapsevanem taotluse koolivälisele nõustamismeeskonnale. Esialgse ülevaate lapse teadmistest, õpioskustest ja rühmas töötamisest saab lapsevanem rühmaõpetajatelt.

Varem kooli minemise soovimisel tuleb oma soovist esimesena rääkida lapse rühma õpetajatega ja paluda lasteaialt soovitud kooli minekuks. Kui laps ei käi lasteaias või lasteaias ja vanema hinnang koolivalmidusele erineb, siis on võimalik küsida nõustamist ning soovitud kooliväliselt nõustamismeeskonnalt. Soovitus saamisest on võimalik oma soovist teada anda ka haridus- ja kultuuriosakonda ning esitada taotlus tähtajaks 1. maiks.

Sel aastal on kooliminejaid Harku vallas ligikaudu 275. Kõige enam on kooliminejaid Tabasalust, Tiskrest, Murastest ja Väana-Jõe-suust. Klasside komplekteerimisel uueks

õppeaastaks arvestame lisaks sätestatud prioriteetidele ka kooli ruumide mahutavust.

Veel on planeeritud avada eriklass Tabasalu koolis neile õpilastele, kes koolivälise nõustamismeeskonna otsusega vajavad koolitee alustamisel väiksemat klassi-komplekti ja individuaalsemat lähenemist.

- **Lisainfo:** www.harku.ee/1.-klassi-koha-taotlemine, <https://blogi.harno.ee/kas-laps-on-kooliks-valmis/>

Reelika Lõhmus
valla üldharidusspetsialist

Algab lasteaiakohtade taotlemine 2024/2025. õppeaastaks

1. veebruarist 1. märtsini toimub ARNO-keskkonna kaudu Harku valla lasteaedadesse kohataotluste vastuvõtt uueks õppeaastaks.

Harku valla lasteasutuses on õigus saada koht lapsel, kes on pooleteise- kuni seitsmeaastane ja kelle elukoht koos vähemalt ühe vanemaga on rahvastikuregistri andmetel Harku vallas. Koha taotlemiseks peab laps olema taotletava õppeaasta jooksul saanud vähemalt pooleteiseaastaseks.

Lasteaiakohad komplekteeritakse uueks õppeaastaks märtsi- ja aprillikuus ning lasteaiakoha saanud lapsevanematele tuleb

teavitust e-aadressile. Seetõttu on palve lapsevanematele, kes on taotluse esitanud juba varem, kontrollida ARNO-keskkonnas, kas kontaktandmed, lasteaedade eelistused ja koha kasutamise algusaeg vastavad soovitud ning taotluse olek on „menetlemisel“.

Rohkem infot on leitav koduleheküljelt: Lasteaiakoha taotlemine – Harku vallavalitsus.

Taotluste esitamise kohta annab lisainfot valla alusharidusspetsialist Piret Luik e-posti aadressil piret.luik@harku.ee või telefonil 5551 0516.

Piret Luik
valla alusharidusspetsialist

Muutus lasteaia kohatasu

Lapsevanemad, kelle laps(ed) käivad Harku valla munitsipaallasteaias või eralasteasutuses, tasuvad lapsevanema poolt kaetava osa hariduskuludest (vanema osa) Harku vallavalitsusele. Vanema osa määr on seotud vabariigi valitsuse kehtestatud palga alam-määraga.

Vanema osa suurus 2024. aastal:

- kui kummagi vanema või üksikvanema elukoht 31. detsembri 2023 seisuga ei olnud

rahvastikuregistris Harku vald, siis on vanema osa 164 eurot kuus;

- kui ühe vanema elukoht oli 31. detsembri 2023 seisuga rahvastikuregistris Harku vald, siis on vanema osa 123 eurot kuus;
- kui mõlema vanema või üksikvanema elukoht oli 31. detsembri 2023 seisuga Harku vald, siis on vanema osa 82 eurot kuus.

Kohatasust vabastatakse lasterohked pered (kolm või enam 0–16-aastast last,

19-aastase lapse õppimise korral) ning mõlema vanema või üksikvanema elukoht on 31. detsembri 2023 seisuga Harku vald.

Harku valla koolieelsete lasteasutuste muude kulude vanema poolt kaetava osa määr ja selle tasumise kord on leitav Harku vallavalitsuse kodulehel: www.harku.ee/lapsevanema-kohatasu.

Piret Luik
valla alusharidusspetsialist

VASTUVÕTT TABASALU MUUSIKA- JA KUNSTIKOOLI

Tabasalu muusika- ja kunstikooli kunstiosakond võtab alanud aastal kunstiõppesse vastu uusi õpilasi. Gruppide ja tunniplaaniga saate tutvuda kooli kodulehel www.tabasalumuusikakool.ee.

Kunstikooliga liitumise soovi korral võtke palun ühendust kunstiosakonna õppejuhiga: tiia.pallo@tabasalumuusikakool.ee

Tabasalu muusika- ja kunstikool võtab jaanuarikuu jooksul vastu uusi õpilasi fagoti ja tsello

erialale. Õppima asumiseks tuleb teha sisseastumiskatsed. Täpsem info ja registreerimine: muusikaosakonna õppejuht Mai Ainsalu: ainsalu@gmail.com

Tabasalu muusika- ja kunstikool avab uue ettevalmistusklassi rühma muusikahuvilistele lastele vanuses 6–7 aastat. Võtame vastu kõik soovijad ilma vastuvõtukatseteta kuni rühma täitumiseni.

Tunnid toimuvad kaks korda nädalas teisipäeval ja neljapäeval kell 15 ja 18 või teisipäeval ja reedel kell 15.

Täpsem info ja registreerimine: muusikaosakonna õppejuht Mai Ainsalu: ainsalu@gmail.com

Kalev Konsa
Tabasalu muusika- ja kunstikooli direktor

2024. aasta hajaasustuse programmi taotlusvoor

Taotlusvoor on sel aastal avatud 1. veebruarist 1. aprillini.

Programmi eesmärk on tagada hajaasustusega maa-piirkondades elavatele peredele head elutingimused ja seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades. Eesmärgi saavutamiseks toetatakse programmist majapidamiste veesüsteemide, kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ja autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi. Hajaasustuse programmi rahastatakse Eesti riigi ja kohalike omavalitsusüksuste eelarvest ning toetus on kuni 67% konkreetse toetusprojekti abikõlblikest kuludest.

Programm sai alguse 2014. aastal, tänini on Harku vallas toetust saanud 61 projekti peale kokku 49 majapidamist (9 majapidamist on saanud toetust mitmele valdkonnale). Projektide raames on 17 majapidamist rajanud suurkaevud ja paigaldatud on 24 biopuhastit või septikut koos imbväljakuga. Ülejäänud projektide kaudu on toetust kasutatud salvkaevu rajamiseks, vee pumpamiseks või puhastamiseks, veetorustiku rajamiseks, reovee kogumismahuti paigaldamiseks, juurdepääsutee rajamiseks või korrastamiseks.

Harku vallas on aastate jooksul esitatud taotlusi erinevas mahus – kõige vähem esitati nõuetele vastavaid taotlusi 2019. aastal, kui nõuetele vastas vaid kolm taotlust. Kõige rohkem taotlusi esitati 2021. aastal, kokku 13 avaldust. Olenevalt aastast ja eelarvelistest vahenditest on aastast saanud toetust kolm kuni kümme projekti.

MILLISED ON PROGRAMMI TINGIMUSED?

Toetuse saamiseks on oluline, et majapidamine asuks Harku valla üldplaneeringu kohaselt hajaasustusalal ja majapidamises kohapeal elatakse, mitte alles ei kavandata sinna elama minekut. Seetõttu on soovitatav enne taotluse esitamist ühendust võtta ja uurida, kas majapidamine ja kavandatav tegevus sobivad hajaasustuse programmi. Viimased kaks aastat on tulnud palju taotlusi kinnistute kohta, kus aasta ringi ei elata ehk majapidamist kasutatakse näiteks ainult suvel või maja ehitus on alles pooleli, sellistele kinnistutele toetust ei anta.

Taotluste kontrollimise raames tutvutakse kohapeal majapidamise olukorra ja kitsaskohtadega, mida projektiga soovitakse lahendada. Seejärel hinnatakse projekte hindamisjuhendi põhjal ja moodustatakse pingerida, kus eespool olevate projektide taotlused rahuldatakse.

Taotlusi hakatakse hindama pärast taotlusvooru sulgemist aprilli- ja maikuu ning toetuse saamine selgub juunis-juulis. Toetust ei saa mitte kõige kiiremini esitatud taotlused, vaid majapidamised, kus lahendatav probleem on suurem võrreldes teiste taotlejatega.

KES SAAVAD TOETUST TAOTLEDA?

Taotlus koos kohustuslike lisadokumentidega tuleb esitada paberil või digitaalselt allkirjastatuna Harku vallavalitsusele. Toetust saab taotleda füüsiline isik, kes elab selles majapidamises, millele ta toetust soovib, ja taotleja elukoht on ka rahvastikuregistri andmete järgi selles majapidamises, millele ta toetust taotleb (vähemalt alates 1. jaanuarist 2024). Projekti maksimaalne toetus ühe majapidamise kohta on 6500 eurot. Taotleja ja kaastaotleja oma- ning kaasfinantseering peavad kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest kuludest.

Hajaasustuse programmi programmdokumendi ja taotlusvormid leiab Harku valla ja Riigi Tugiteenuste Keskuse kodulehelt. Harku valla poolne programmi kontaktisik on Brigita Perm, brigita.perm@harku.ee, tel 5880 1238.

Brigita Perm
keskkonnaspetsialist

Hariduse tugiteenuste uus etapp Harku vallas

Harku vallas on jõutud hariduse tugiteenuste osutamisel uude etappi: siinsed tugispetsialistid töötavad ühes osakonnas. See annab võimaluse pakkuda haridusasutustele ühtlase tasemega teenust, aga ka omavahel kogemusi jagada. Kuidas uus süsteem käivitunud on, räägib hariduse tugiteenuste osakonna juhataja Heidi Kiuru.

Hariduse tugiteenuste osakonna juhataja Heidi Kiuru.

Harku valla hariduse tugiteenuste osakond on töötanud veidi rohkem kui poolteist aastat. Osakond alustas tööd 1. juunil 2022, mil osakonna koosseisu viidi üle seni haridus- ja kultuuriosakonda kuulunud tugiteenuste koordineerija, sotsiaalpedagoogi, logopeedi, eripedagoogi ja psühholoogi teenistuskohad. Kogu eelmine aasta on aga osakonna töös olnud suurte muutuste aasta – aasta algusest lisandusid osakonda kõik lasteade tugispetsialistid ja sügisest koolide tugispetsialistid. Praeguseks on hariduse tugiteenuste osakonnast saanud vallavalitsuse suurim üksus.

Kui palju inimesi hariduse tugiteenuste osakonnas praegu töötab?

Harku valla hariduse tugiteenuste osakonda tulid tööle 2022. aasta augustikuus ja siis oli meid kaheksa inimest. Mõödunud aasta 1. jaanuarist koondusid osakonna alla kõik lasteade tugispetsialistid ja meid sai kokku 19 inimest. 1. septembri seisuga töötavad meie osakonnas ka koolide tugispetsialistid ning oleme juurde taotlenud veel uusi ametikohti, sest vajadus teenuste järele on suur. Inimesi on kokku 40 (lasteaiakooli eripedagoogid, logopeedid, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid, tugimeeskondade juhid (HEVKO-d)). Koosseisu kohta täpsemat teavet saab vaadata valla kodulehelt.

Ametikohti kokku on 43,5, täidetud ametikohti on 37 ehk juurde otsime eripedagooge, logopeede ja psühholoogi.

Osakond pakub tugiteenuseid kõikidele Harku valla koolidele ja lasteadele. Kuidas igapäevane töö välja näeb?

Tugispetsialistid lähevad kooli või lasteada, kus nad töötavad oma töögraafiku järgi, nii nagu meeskond on süsteemi loonud, arvestades kooli või lasteaiavajadusi.

Näiteks kui koolis või lasteaias on laps, kes vajab eripedagoogi abi, siis eripedagoog hindab tema arengu ja õppimise eripära ning saadud teabest lähtudes kujundab koos tugimeeskonnaga lapse arengu jaoks

sobivaima õpikeskkonna. Lisaks on tugispetsialistide üheks tööosaks lapsevanemate ja õpetajate toetamine ja nõustamine. See töö on paindlik ja iga meeskond toimetab ise. Meie tugimeeskondade partner lasteaias ja koolis on juhtkond, kellega arutatakse plaanid ja vajadused läbi.

Kui palju tugispetsialiste koolides ja lasteades on?

Seitsme ja enama rühmaga lasteaias oleme arvestanud kaks ametikohta: üks logopeed ja üks eripedagoog. Kuni kuue rühmaga lasteaias on 1,5 ametikohta. Koolide puhul on nii, et kuni 150 õpilasega koolis on kõiki ametikohti 0,5: poole kohaga eripedagoog, sotsiaalpedagoog ja psühholoog. Ligi 300 õpilasega koolis on üks täiskohaga sotsiaalpedagoog, psühholoog, eripedagoog. Tabasalu koolis on kokku üheksa täiskohaga tugispetsialisti. Kokku on Harku vallas viis kooli (sh üks on lasteade-põhikool) ja seitse lasteada.

Tugispetsialistid töötavad kohapeal, aga siiski ühtsete põhimõtete järgi hariduse tugiteenuste osakonnas. Millised on uue süsteemi plussid ja miinused või on seda veel vara küsida?

Nagu igal pool Eestis, on ka Harku vallas suurenenud vajadus hariduse tugiteenuste järele. Sellespärast viiski vald ellu tugiteenuste osutamisel ja koordineerimisel uue arenguetapi koondades tugispetsialistid ühe juhtimise alla. Selle üks pluss on, et oleme loonud tugispetsialistide võrgustiku ja püüame tagada kõikides haridusasutustes ühtlase taseme ja

Selle osakonna loomise suur pluss on kindlasti ka infovahetus: näiteks, kui laps on vajanud lasteaias tuge ja läheb kooli, siis saame tema toetamist kohe jätkata, sest me teame, millist tuge laps vajab.

Erivajadustega laste arv on kasvanud - mida rohkem on spetsialiste ja mida teadlikumad ollakse, seda suurem on ka märkamine.

kvaliteediga teenuse. Lasteades on logopeedid, eripedagoogid ning sotsiaalpedagoog, psühholoog kõikide lasteade peale ja koolides on psühholoogid, sotsiaalpedagoogid, eripedagoogid. Lisaks tugispetsialistidele on veel tugimeeskondade juhid (HEVKO-d), kes koordineerivad võrgustikutööd lasteaias või koolis. Uue süsteemi plussiks on ka see, et kõigis haridusasutustes osutatakse teenust ühtsete põhimõtete järgi – millest lähtume ja kuidas teenuse üles ehitame.

Samuti saavad meie tugispetsialistid ühises võrgustikus kogemusi vahetada, omavahel erialaseid teemasid arutada, nõu küsida, oma valdkonda arendada ja üksteisele tuge pakkuda. Kord kuus saavad kokku eripedagoogide, logopeedide, psühholoogide/sotsiaalpedagoogide valdkondade rühmad, et arendada erialast kompetentsi ja jagada kogemusi.

Selle osakonna loomise suur pluss on kindlasti ka infovahetus: näiteks, kui laps on vajanud lasteaias tuge ja läheb kooli, siis saame tema toetamist kohe jätkata, sest me teame, millist tuge laps vajab. Me ei raiska aega, sest see töötab lapse kahjuks. Selline infovahetus on oluline (loomulikult lapsevanema nõusolekul ja andmekaitse piires) ja see on uue süsteemi eelis.

Kas varem toimetas siis iga haridusasutus oma parema äranägemise järgi?

Tavaliselt lähtutakse sellest, milline oli kooli- või lasteaiajuhi visioon tugiteenustest. Nüüd oleme teenused ja tegevuskava ühtlustanud.

Mis on praegu teie töö peamised eesmärgid?

Peaesmärk jaguneb kaheks: üks on tugiteenuste arengusuundade kujundamine, rakendamine ja arendamine ning teine, et osutame teenuseid Harku valla lasteades ja koolides, nõustame lapsevanemaid, õpetajaid ja juhtkonda. Laps on paremini toetatud, kui kõik osapooled, kes lapsega tegelevad, räägivad ühte keelt. Tahame hakata korraldama üle valla lastevanematele vestlusõhtuid, kus saame arutleda laste arenguga seotud teemadel.

Kuidas uue süsteemi käivitamine läinud on?

Olen väga tänulik oma meeskonna inimestele, et nad liitusid hariduse tugiteenuste osakonnaga.

Võib-olla mõnevõrra keeruliseks on osutunud kommunikatsiooni ülesehitamine nii, et kõigil oleks ühtne arusaam info liikumisest, et see oleks loogiline ja inimesed selle omaks võtaksid. See on paika loksunud, aga valdkonda arendades tekiavad uued küsimused. Meeskond on suur ja on tulnud üksteist tundma õppida ning üks ühtse hingamise loomine võtabki aega.

Oluline, et spetsialistid ei tunneks end omapäi jäetuna ning lasteaiad ja koolid abita.

Kui kaua olete ise selle valdkonnaga tegelelud?

Konkreetselt selle valdkonnaga aasta ja viis kuud. Olen aastaid olnud koolijuht ja mulle on olnud oluline kaasa hariduse teema.

Tartus Karlova koolis oli ka oma tugimeeskond. Mul oli juba siis põhimõte, et tugispetsialistid ei ole asendusõpetajad ega anna tunde, kui keegi õpetaja on haigestunud. Tugispetsialisti abi lapsele on nii oluline, et tema ressursi millekski muuks rakendada on patt.

Kas see on laialt levinud probleem, et tugispetsialiste kasutatakse n-ö augutäiteks?

Aus vastus on, et me ei ole seda kaardistanud, aga näiteks tööintervjuudel on välja tulnud, et see on üks põhjus, miks tugispetsialist soovib koolist või

lasteaiast lahkuda. Kui mõni õpetaja haigestub, pannakse tugispetsialist teda asendama, tundi andma. Peale selle on põhjuseks toodud, et sageli tunnevad tugispetsialistid end haridusasutuses üksi, neil pole kellegagi arutada spetsiifilisi probleeme ega kellelegi toetuda.

Millised on praegu tugiteenuste valdkonnas Harku vallas suurimad probleemid? Kas HEV-lapsi tuleb juurde või märgatakse neid rohkem?

Erivajadustega laste arv on kasvanud - mida rohkem on spetsialiste ja mida teadlikumad ollakse, seda suurem on ka märkamine. Praegu on suur probleem logopeedide puudus, kuna kõneprobleemidega laste arv kasvab.

Kuidas sujub koostöö lapsevanematega?

Meie osakond on nii uus, et me alles töötame välja kvaliteedi hindamise süsteemi ja üks punkt selles on lapsevanemate rahulolu, samuti kooli või lasteaiapersonali rahulolu.

Kõik algab suhtlusest, sellest, kuidas osapooled omavahel räägivad ja üksteist mõistavad. Peab tekkima usaldus. Meie tugispetsialistid ei anna hinnanguid, vaid pakuvad, kuidas last koostöös kõige paremini toetada.

Meil on olnud juhtumeid, kus vanem on alguses tõrges olnud, ent pigem tuleneb see teadmatusest. Aga me selgitame, millised on võimalikud lahendused lapse toetamiseks, millised on meie ja lapsevanema ootused ja kuidas me koos saame last kõige paremini toetada.

Oluline on kõigi panus lapse toetamisse.

Mida soovida õpetajatele, kooli- ja lasteaiajuhtidele, vanematele?

Meie soov on teha koostööd. Laps ja lapse ümber olevad täiskasvanud ei peaks kartma, tuleb pöörduda ja rääkida. Me püüame teha kõik selleks, et lastel oleks hea ja abivajadus oleks toetatud.

Küsitlenud Merike Pinn
valla kommunikatsioonispetsialist

Veel kord talvisest teehooldusest

Tänavune talv pole teehooldajaid hellitanud – rinda pista on tulnud nii libeduse kui ka lumetõrjega.

GERT GREGOR KÄLLO
valla teedespetsialist

Harku vallas on nii riigile ja vallale kuuluvaid teid, kuid ka erateid. Kokku hooldab valla lepinguline teehoolduspartner Strantum pea 400 kilomeetri jagu vallale kuuluvaid teid, sealhulgas kergliiklusteid. Ööpäev läbi on töös või valmisolekus valla teid hooldama kuus traktorit, kaks väiketraktorit, neli maasturit ja viis veoautot. Lisaks veel hõõvel ja soolapuisturid. Sõlmitud on lepingud koostööpartneritega, et lumetõrje eri piirkondades oleks võimalikult kiire ja tõhus.

Siiski ei saa eeldada, et sahad jõuavad lumesaju esimestel tundidel igale vallas asuvale teele ja samuti poleks see kuigi otstarbekas. Lihtsamalt kokku võttes on põhiorhk elutähtsatel teenustel ja haridusasutustel, et nendeni oleks hommikutundideks ligipääs tagatud. Selle nimel alustavad Strantumi sahahehed ja teised hooldustöölised oma tööpäevi juba kella kahe-kolme ajal öösel.

Iga kategooria tee hoolduseks on ette nähtud aeg, mil see peab olema lumest puhastatud ja sõidukõlblik. Tavapärasel olukorras – kui lund

Talv on sahaheestele toonud tublisti tööd. Foto: Strantum OÜ

sajab ööpäevas kuni 10–15 cm – on kolmanda taseme teede puhastusajaks ette nähtud viis-kuus tundi, teise taseme reageerimisajaks kuus- seitse tundi ja esimese taseme puhul kaheksa tundi. Erilistes oludes, mil lund sajab tavapärasest rohkem, on arusaadav, et hooldetöödeks kulub kauem aega ja kohati võib lumetõrje viibida.

Teeregistri korrastamise tõttu on vald sellel suvel saatnud 59 kinnisasja omanikule kirja, kus teavitasime, et alates 1. septembrist lõpetame hoolduse erateedel, kus vallal puudub kokkulepe teede hoolduseks. Variant on anda teed üle vallale, misjärel võtab hoolduskohustuse üle vald, kuid kui erateede omanikud soovivad tee endale jätta, siis peaksid

nad sellest valda kirjalikult teavitama ja hoolduskohustus läheb neile üle ning me võtame registrist hooldusest maha. Iga pöördumise puhul kaalume valla poolt kõigvõimalikke variante ja soovime kindlasti küsimustega valla poole pöörduda, sest koostöös leiame kõige parema lahenduse. Siiani oleme hulga teid üle võtnud ja hooldusse määranud ning paljud protsessid on veel töös. Seetõttu julgustame kõiki teede omanikke vallaga ühendust võtma ja probleeme või küsimusi arutama.

IGAÜKS SAAB PANUSTADA

Siiski ei maksa unustada, et ühiselt eesmärgi nimel pingutades on tulemused kõige efektiivsemad. Lumetõrje on valdkond, kus vallavalitsus ja teehooldajad annavad endast parima, et tagada kõiki vajadusi arvestav tulemus, kuid tulemused on veelgi paremad, kui ka vallaelanikud annavad panuse meie kõigi hüvanguks. Selle alla võib kuuluda näiteks sissesõidutee puhastamine, mida tahes-tahtmata meie sahahehed teha ei jõua või kogukonnana mõne koha lumest puhastamine, kus tee omapära tõttu võib olla raskemate masinatega keeruline lumetõrjet teha.

Harku valla sõiduteid, kõnni- ja kergliiklusteid ning parklaid hooldab OÜ Strantum.

Lisainfo saamiseks või probleemide ja liiklusohutlike kohtade teavitamiseks saab helistada ööpäev läbi Strantumi tel 600 7800 või kirjutada e-posti aadressil teehooldus@strantum.ee.

Vaata ka <https://strantum.ee/olulineinfo>.

Teehoolduse kaart on nähtav Strantumi veebilehel <https://strantum.ee/teede-ja-tanavatehooldus> ja Harku valla veebilehel.

Oma kodutäna teehoolduseisundit saab vaadata siit: <https://kaart.harku.ee/portal/apps/webapp-viewer/index.html?id=250d34bf49cb429c8f5549c0f9c7d566>

Rohkem informatsiooni Harku valla teehoolduse kohta leiab: <https://www.harku.ee/valla-teen>

Riigimaanteid hooldab Harku vallas Eesti Teed AS.

Teavet riigiteedel esinevate probleemide kohta saab edastada maanteeinfo telefonile lühinumbri 1247 (24 h) või e-posti aadressil teeinfo@112.ee.

Tee- ja sõiduolusid saab jälgida portaalist tarktee.ee.

Vääna tuleb 8500 m² maastikusõidukite lisaseadmete tehas

Suvel valmib Väänas maastikusõidukite ATV ja UTV tarbeks lisavarustust valmistava Iron Balticu uus, 8500-ruutmeetiline tehas. Ehituse peatöövõtja on Mapri Ehitus. Jaanuari keskel pandi nurgakivi ja võeti maha sarikapärg.

Iron Balticu juhatuse liikme Tiit Noraku sõnul tehakse praegu enamik tootmistööd Vatslas ja müügikontor asub Tabasalus. „See tähendab logistilisi probleeme ja palju igapäevast edasi-tagasi sõitmist tootmishoonete, lao ja müügikontori vahet. Ka on Vatslas asuvad tootmishooned kitsaks jäänud ega vasta tänapäevastele nõudmistele,“ tõdes Norak.

Suvel valmib Väänas uus tootmis-, büroo- ja laohoonete kompleks. „Uus hoone koos nüüdisaegsete tootmis- seadmetega lubab ettevõttel suurendada tootmisvõimsust ja efektiivsust ning aidata kaasa kasvule,“ sõnas Norak. Ta lisas, et kui praegu tuleb üle 70% toodete detailidest allhankena, Vatslas on põhiliselt värvimine ja komplekteerimine, pakkimine, siis uue hoone valmimisega tuuakse

Iron Balticu uue tootmishoone ehitus Väänas.

enamik masstootmisest tagasi „koju“. Ta selgitab, et konkurents on tihe ja pole mõistlik kasutada nii suures mahus allhanget, samuti annab see parema võimaluse kontrollida tarneahelat.

Iron Baltic OÜ tegeleb maastikusõidukite (ATV ja UTV) lisavarustuse arenduse ja tootmisega. Ettevõtte tooted aitavad maastikusõiduki võimalusi väga palju ära kasutada, andes masinale laia kasutusvaldkonna. Olgu need siis sahad, lume- ja liivapuisturid, niidukid, adrad jne.

„Lisaseadmed võimaldavad muuta maastikusõiduki mitte ainult meelelahutusvahendiks, vaid ka tõhusaks, kasutajat mitmel moel teenivaks tööriistaks. Meie tooted lubavad ATV-d kasutada nii lõbusõiduks, võistlemiseks kui ka eri tööde tegemiseks nii põllumajanduses kui ka metsanduses,“ selgitas Norak ja lisas, et kõik tooted on välja arendanud ettevõtte enda insenerid.

Ettevõtte valmiv tootmishoone varustatakse metall- ja plasttoodete tootmiseks sobivate masinatega.

Nurgakivi panid Iron Balticu juhatuse liikmed Andrus Rints, Tiit Norak ja Mapri Ehituse projektijuht Peeter Antsov. Fotod: Erik Riikojä

„Meie uue hoone tootmisvõimalused hõlmavad laserlõikamist, CNC freesimist, CNC painutamist, töötlemist ja treimist. Lisanduvad MIG, TIG ja robotkeevitusseadmed ning pulbervärvimise liin,“ sõnas Norak.

Üle 90% ettevõtte toodangust läheb ekspordiks, põhiturul on Põhja-Euroopa ja Põhja-Ameerika.

Iron Balticu tehase ehitust veavad Mapri Ehituse projektijuht Peeter Antsov ja objektijuht Joosep Laev. Antsovi sõnul teeb ehituse huvitavaks tehnosüsteemide maht

ja tellija vajadus mitme sildkraana järele. „Oleme üle elanud mõningad seisakud üle ootuste külmade ilmade tõttu, kange külmaga on betoonivalu ja seinte ladumine raskendatud,“ lisab ta ja lubab tehase juulis tellijale üle anda.

Iron Baltic OÜ omanikeks on Harku valla elanikud Tiit Norak ja Andrus Rints. Ettevõtte tooteid müüakse edasimüüjate vahendusel üle kogu maailma, aastakäive on ligikaudu 10 miljonit eurot ning ettevõttes on 50 töötajat. **HVT**

Legendaarne Kallaste kauplus sulges ukse

Keila Tarbijate Ühistule kuuluv Kallaste kauplus sulges ukse 18. jaanuaril selleks, et valmistada hoonet ette efektiivsema ja piirkonnale sobilikuma teenuse pakkumiseks.

Kallaste kauplus on tegutsenud 1960. aastate algusest. Kaupluse pere on olnud läbi aegade 8–10 töötaja ringis.

„Piirkonna arengus on toimunud suur muutus – suurte uute kaubanduskeskuste tulek piirkonda ning

loomulikult on seoses sõjaga Ukrainas muutunud ka majanduskeskkond,“ viitas Keila Tarbijate Ühistu juhatuse esimees Olev Mäll Kallaste kaupluse sulgemise põhjustele. Ta lisas, et kauplus on olnud heas asukohas ja sobilik kiirete ostude sooritamiseks.

Ta kinnitas, et Kallaste kaupluse asemele avatakse kevadel pood, mis on efektiivsem ja teenuse pakkumiseks piirkonnale sobilikum.

Suuremad muudatused tegi Kallaste kauplus läbi 2017. aastal, mil pood rekonstrueerimistööde tulemusel tublisti laienes – poe pind suurenes pea kolmandiku võrra. See muudatus tekitas klientide seas vastakaid arvamusi – osale meeldis, kuid teiste arvates kaotas Kallaste pood seeläbi omakülapoe staatuse.

Head lugejad, kui teil on lugusid ja fotosid Kallaste poest, siis palun kirjutada merike.pinn@harku.ee. **HVT**

Kallaste kauplus on 18. jaanuarist suletud, uus pood avatakse kevadel. Foto: Merike Pinn

Vanaduspensioniealiste maksuvaba tulu on tänavu 776 eurot

Aasta tagasi hakkas kehtima vanaduspensioniealistele ja vanaduspensioniiikka jõudvatele inimestele erinev maksuvaba tulu arvestus kuni 704 euro ulatuses. 1. jaanuarist tõusis maksuvaba tulu aga 776 euroni.

776-eurone maksuvaba tulu on seotud inimese vanusega, mitte pensioniliigiga. See tähendab, et see kehtib kõikidele neile pensionäridele, kes on pensionieas (vähemalt 64 aastat ja 9 kuud vanad). Samuti neile, kes jõuavad selle aasta jooksul vanaduspensioniiikka.

Uus maksuvaba tulu summa arvestatakse automaatselt inimese pensionile ja selleks ei ole vaja eraldi ameti poole pöörduda. Kui inimese brutopension on suurem kui 776 eurot, tuleb tasuda ülemineva summa pealt tulumaksu. Kui pension jääb aga alla 776 euro ja inimesel on veel tulumaksuga makustatavaid tulusid, siis üle jäävat osa saab kasutada oma äranägemise järgi, nt töötasult.

Neile, kes ei ole vanaduspensionieas ega jõua sinna 2024. aasta jooksul, kehtib endiselt astmeline tulumaksusüsteem ja maksuvaba tulu summa on 654 eurot. **HVT**

● Loe lisaks maksuvaba tulu arvestuse kohta sotsiaalkindlustusameti kodulehelt.

Hea nipp, kuidas tuba saab kiiremini soojaks

Talv on aeg, mil küttekolded saavad kõige rohkem koormust. Ehkki sooja tuppa toomine võib esmapilgul tunduda lihtne, on ohutu kütmine enamasti kui vaid ahju alla panemine ja tiku tõmbamine.

Esimene samm ahju kütmisel on eelmise küttekorra tuha välja viimine. Kindlasti ei tohi kuuma tuhka panna plast- või pappkasti. Piisab vaid ühest hõõgavast sõest ja õnnetus ongi käes. Tuhk peaks olema kindlasti jahtunud ja siis võib selle panna näiteks koduaia kompostihunnikusse või olmejäätmete konteinerisse.

Ahjusuu ees ei tohi olla põlevmaterjale. Samamoodi ei tohi ahju ette kuhjata mitme päeva küttevartu. See võib kiirelt süttida, kui ahjust põlev säde sinna satub.

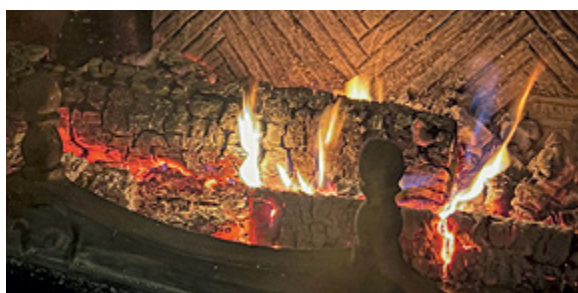
Kütmiseks kasuta ainult korralikke puuhalge. Puud võib tuua päev enne ahjupanekut tuppa sooja, et need oleksid piisavalt kuivad. Niiske või töödeldud puit tekitab korstnasse pigi ja võib olla tuleohtlik.

Tasub meele pidada, et kõik mis vähegi põleb, ei ole mõeldud ahju viskamiseks. Liimpuitdetailid, kartong, paber, plast, saepuruplaadid jms sinna ei sobi. Teisisõnu öeldes ei tohi kodu küttekolle muutuda prügimäeks.

Levinud on eksiarvamus, et kui siibrit täiesti lahti ei tee, saab rohkem sooja. Tegelikult ei tohi ahju kütta n-ö pooliku siibriga. Kütmise ajal peab siiber olema võimalikult avatud asendis.

Pärast kütmist tuleks siiber hoida avatuna umbes pool tundi. See on ahjule vajalik paus, mil ving saab välja minna.

Ahi hakkab õiget sooja andma alles siis, kui kütmisest on mõni aeg möödas. On levinud viga, et köetakse esimene ahjutäis ära ja visatakse kohe teine ja võib-olla kolmaski juurde – ahi on ju jahe! Sellise kütmissiibi tagajärjel võib aga küttekolle üle kuumeneda ja selle seintesse tekkida praod. Sellises olukorras võib süttida ka tahm. Ja see võib juhtuda siis, kui pereliikmed juba ööund magavad. On oluline teada, et nähtamatust ja lõhnatust vingugaasist annab märku vinguandur – suitsuandur vingu ei tuvasta. Alates 2021. aastast on vingugaasiandur kohustuslik tahkekütteseadmega hoonetes ehk seal, kus on näiteks ahi, pliit või kamin. (Allikas: G4S)

Ahi hakkab õiget sooja andma alles siis, kui kütmisest on mõni aeg möödas.

Eakate päevakeskuse käsitööringi nobedate näppude alt valmivad nii sokid-kindad, rahvarõivad kui ka uhked kübarad.

Päevakeskuse argipäev: klõbisevad vardad, laulutunnid ja aurav tee

Harku valla eakate päevakeskus on tegutsenud üle 14 aasta pakkudes mõnusat kooskäimise ja ühes tegutsemise võimalust valla eakatele.

Avamisest saadik on Harku valla eakate päevakeskus osutanud teenust valla pensionäridele. Päevakeskuse eesmärk on säilitada pensionieas koju jäänud ning vähemate võimalustega inimestel suhtlemis- ja tegutsemisaktiivsust, aidata hoida suhtlusvõrgustikku ja toetada eesmärgistatud huvitegevuse abil igapäevaelu, kasutades selleks loovaid tegevusi. Maakeeli öeldes tähendab eakate päevakeskuse teenus ringide tööd ja muid vaba aja veetmise võimalusi.

Päevakeskus alustas tööd üle 14 aasta tagasi, nii saab mai lõpus 15 tegutsemisaasta puhul pidu pidada. „29. mail oli avamine, mina tulin tööle juunis. Kui kiire pilk tagasi heita, siis arvan, et päevakeskus on väga hästi käima läinud. Siin käib päris palju rahvast. Täna hommikulgi oli majas tublisti sagimist: võimalik oli lasta silmanägemist kontrollida ja seda võimalust kasutas kümnekond inimest. Rahvahulk on kuidas kunagi, aga inimesed käivad ja nad on õnnelikud, et on selline paik, kuhu tulla. Mõned lepivad siia kokku kohtumise, et saada kokku ja ajada juttu sõbrannadega, kes tulevad mõnest kaugemast kandist. Inimesed käivad arsti juures, neil on asjaajamist vallamajas, raamatukogus ja siis tulevad siia, et teha näiteks bussi oodates aega parajaks. Teeme teed või kohvi. Mõnel on ajada oma salajutud. On inimesi, kel on harjumus siin käia aastaid, aga ka uusi tulijaid on, 70+ pensionäre, kes enam tööl ei käi, aga kodus on natuke igav. Ja see on tore, sest nii tuleb ka uusi mõtteid, mida siin teha,“ kirjeldab päevakeskuse perenaine Ülle Metspalu, sooja südamega alati rõõmus naine.

Ülle Metspalu ütleb, et üks inimeste keskel olemine annab energiat, jõudu ja rõõmu terviks päevaks kõigile, kes päevakeskuses käivad. Kui keegi on leidnud meie juures huvipakkuva tegevuse, on see tore, aga siia majja võib tööpoolest tulla ka niisama ajalehte lugema, juttu ajama ja ennast mõnusalt tundma.

Kel jaksu ja tahtmist, leiab päevakeskusest endale kindlasti mõne jõukohase ringi.

IMELISED RAHVARIIDED

Huviringidest on kõige kauem koos käinud käsitööring. „Eakate käsitööring on tegutsenud 13 aastat, selles osaleb 14 naist. Kui palju kauneid esemeid nende nobedate näppude

Muhe vanapaar kevadiselt näituselt.

alt tulnud on, pole vist keegi kokku lugenud, aga nad teevad imekauneid esemeid. Kõige rohkem on rabanud ikka nende tehtud rahvarõivad, eriti kaapotmüts ja kaapotkleit. Need algusest peale valmis teha, see on oskus,“ sõnab Ülle Metspalu. Käsitööringis valmib kõik, mida Eesti naised sajandeid näputööna teinud – sukapaalad ja näpunöörid, aga tehakse ka pärltikandit ja viltimisid. Tikitakse ja õmmeldakse. Soki- ja kindakudumisest rääkimata.

Kõik 13 aastat on käsitööringi juhendanud käsitöömeister Hilja Väravas. Kõige vanem käsitööringis osaleja on 88-aastane, ja neid, kes algusest peale olnud, on viis naist. „Kahjuks mõned on meie seast lahkunud. Juurde on tulnud nooremaid, kes oskavad väga käsitööst lugu pidada,“ sõnab Metspalu.

Kaks korda aastas – enne jõule ja kevadel maikuus – saab Harku valla eakate käsitööringi naiste imelist näputööd vaadata ja soetada käsitöö müüginäitusel. Kuigi seal saavad oma käsitööd näidata ja pakkuda ka need valla eakad, kes käsitööringis ei osale, on lõviosa kaubast just käsitööringi naiste tehtud.

LAULUMAMSLID

Vähemalt kord nädalas kostub päevakeskusest klaverimängu ja naiste lauluhääli. See on lauluansambel Laulumamslid, kes siin juba kaheksandat aastat harjutavad. Ja mitte ainult harjutavad, vaid esinema kutsutakse neid ka. Oma kindel koht üles astuda on Harju maakonna eakate päeval ja Harjumaa tantsu- ja laulupäeval. Laulumamsleid juhendab koorijuht Anne Dorbek.

Väga väärikas on seenioride klubi Hõbehall, kes on ühtekokku tegutsenud 40 aastat, aga päevakeskuse loomisest toimetavad nemadki päevakeskuse majas saades kord nädalas kolmapäeviti kokku. Oma töös lähitub klubi põhimõttest, et elu ei lõpe, kui oled üle kuue-seitsmekümne. Inimene tahab ikka osaleda ühiskonnaelus, avastada uusi paiku ja taas kaeda vanu. Eakateklubi Hõbehall virgutabki kodust välja tulema. Hõbehall on käinud üheskoos avastamas nii lähemaid kui ka kaugemaid paiku. Klubi president on väsimatu Ingi Aavaste.

Sügisest alustas kord nädalas võimlemisring, milles käib kümnekond naist ja ega päevakeskuse suurde tuppa rohkem korrage ei mahukski. Võimlemisringi juhendab tootumis-, liikumis- ja kogemusnõustaja Külli Raudsepp-Vihuri. „See on hea võimalus füüsilise hoidmiseks ja tugevdamiseks. Nad teevad kõik harjutused kaasa. Näha on, et üheskoos liigutamine on väga oodatud ja neile väga meeldib,“ kirjeldab Metspalu. Ta lisab, et peale liikumise on saadud ka toitumisnõu.

Kuigi ruumi võiks päevakeskuses rohkem olla, siis nurinat eakate endi käest selle kohta ei kuule. Pigem kiidab perenaine hiljuti tehtud remonti ja päevakeskuse väga head asukohta Tabasalu keskel ning et perearstikeskus, raamatukogu ja vallamaja on kohe siinsamas ligidal. „Kui asuksime kusagil kaugemal, võib-olla siis nii aktiivset elu keskuses ei käiks. Aga eakatele on päevakeskus väga vajalik,“ arutleb Metspalu. „Just hiljuti tulid uued proudad Väänast käsitööringi. Ühele meeldib väga küpsetada, ta tuleb igal esmaspäeval sooja koogiga,“ kiidab Metspalu head ja toetavat atmosfääri päevakeskuses.

Lisaks ringidele ja lihtsalt mõnusale ajaveetmiskohale kutsutakse päevakeskusesse aeg-ajalt külalisesinejaid. Nii on Harku valla eakad kohtunud europarlamenti saadiku Marina Kaljuranna, telemees Jüri Muttika, ajakirjanik Margit Kilumetsa, muusik Hardi Volmeri ja teistega.

Tegemist jätkub ning kõige toredam on see, et iga päev on võimalus kogeda ja õppida midagi uut, tunda ennast vajalikuna ning olla teistega koos.

Merike Pinn
valla kommunikatsioonispetsialist

Lindude toidulaud olgu neile sobilik

Kaunis põhjamaine talv on silmale ilus vaadata, kuid paljude linnalindude jaoks tähendab see kehva toidulauda. Üks viis linde talvel aidata on lindude toitmine. Inimesed saavad nii lindude elu lihtsamaks teha, samas tuleb meeles pidada, et teadmatusest võime kasu asemel hoopis kahju teha.

Pakkudes lindudele toiduma-jakestes rasva ja seemneid, on loodus meile lähedal ja pekitükki nokkivad tihased pakuvad südantsoojendavat vaatepilti.

Eesti loodusemuuseumi zooloog Lennart Lennuk rõhustab, et toitmiseks tuleb siiski piiri pidada: "Lindudele võib lisatoitu pakkuda mõõdukalt, nii säilib neil oskus loodusest toitu leida talvelgi. Veelinnud lisatoitu ei vaja ja see mõjub neile halvasti." Loodusmuuseumi bioloog ja keskkonnanahariduse osakonna juhataja Maria Metsaorg lisab, et nii jäävad veelinnud inimesest sõltuvaks ega lähe rändele: „Veelinde ähvardab paigale jäädes hukkumine. Veelindude toitmine on lubamatu.”

„Lindude toitmine aitab loodusega sidet hoida ja sel on ühtlasi loodushariduslik tulemus,” ütleb Lennart Lennuk, rõhutades, et kui talvel linde toitma juba hakkad, siis on regulaarsus oluline. Linnud harjuvad toidumajas käima ja kui ühtäkki toidulaud tühi on, jäävad ka nende kõhud tühjaks. Linnud pole sugugi rumalad – nad õpivad kiirelt selgeks, millal ja kuhu mida välja pannakse, seega tasub sinulgi hoida kindlat graafikut, mil toidumaja sööta paned.

MILLINE VÕIKS OLLA LINDUDE TOIDULAUD?

Kõige tavalisem lisatoit on pekitükk või seemned. Võrkudesse pakitud rasvapallid pole mitmel põhjusel hea valik

– võrk ise on plastist ja mitte keskkonnahoidlik, rasvapallides võib aga leiduda lisaaaineid, mis pole linnukestele kõige paremad. Värvuliste meeldivad pekk ja päevalilseemned, kuid sobivat sööki leiad ka kuivaineriulist: kaerahelbed, pähklikd jms.

TAGA LINDUDE TURVALISUS!

Toit peab olema maitsestatamata, siis on kindel, et seda tehes on mõeldud lindude tervisele. Mida mitmekesisem on pakutav toit, seda rohkem linnuliike sa imetleda saad! Kõige lihtsam on aga riputada traadi otsa pekitükk ja tõhus toit ongi juba olemas.

Lindude tervist ohustab samuti rikkumata läinud toit. Et seda ennetada, taga toidumajakese puhtus ja vaata, et niiskus ei pääseks söödale kurja tegema. Toidumaja tuleb puhastada regulaarselt.

Sinitihane toidumajakeses. Foto: Pixabay

Väga oluline on paigutada lindude söögimaja õiges kohas. Ohu korral peab olema tiivulistel võimalus kiirelt minema lennata. Samuti peaks olema majake ligipääsetav mitmelt poolt, et korraga saaks süüa üle ühe linnu. Röövlindude, kes toidumaja juurde satuvad, ära ajama ei pea – nemadki on osa loodusest ja soovivad talve üle elada.

Mõelda tuleb kindlasti kassidele-koertele, et nemad majas nosivaid linde ohustama ei pääseks. Selleks müüakse ehituspoodides spetsiaalseid

puu külge kinnitatavaid "kraesid", mis ronimist takistavad.

Lindude toitmine tuleb lõpetada märtsis või aprilli alguses. Kui lund enam pole, ei vaja linnud lisatoitu. Toitmine tuleks lõpetada sujuvalt.

(Allikas: Eesti loodusemuuseum)

KUULUTUSED

• Aastaringne fekaalivedu. OÜ Norringesen, tel 5662 1300

• Eramute ja kortermajade fassaadide rekonstrueerimine, soojustamine, krohvimine, pesemine, värvimine ja disainimine. Aitame leida parima lahenduse teie fassaadile! Tel 5647 4077, info@europlaster.ee

• Ettevõtte teostab ehitus- ja remonttöid, ka väiksemahulisi töid. Tel 5660 7554, jannek@janelldisain.ee

Müüa lõhutud kuivad ja toored küttepuid kohaletoomisega. Lepp, sanglepp, kask, saar. www.pakhalupuu.ee, e-post: pakhalupuu@gmail.com, tel 509 9598

• Otsime oma uuenevasse salongi Tabasalus hoolsaid ja oma tööd armastavaid manikööri-pedikööri tegijaid, küünetehnikuid ja juuksureid! Meie juures saad töötada

paindlikult osa- või täistööajaga. Täpsema lisainfo saamiseks võta ühendust: ilusalongct@gmail.com

• Väljaõppinud puudelangenatajad lõikavad parima hinnaga ohtlikke puid, teeme puude hooldusloikust. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta.

Tel 513 3458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee

• Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hooldusloikust. Teostame puude tervise-liku seisundi hindamist.

SOODSAD HINNAD! Telefon 5220321, www.arbormen.ee.

• Pakume tööd AUTOTEHNIKA- MEHAANIKULE. Ülesandeks on kaubikute osaline lahtivõtmine ja lisaseadmete paigaldamine.

Kandidaadilt ootame kogemusi mehaanika- või lukksepa tööstes. Töö asukoht Harku vald, Kumna küla, Bennett Grupp OÜ. Kontakt: 502 8725, e-post: meeli@bennett.ee

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

01.veebruar alates 10.00
TABASALU EAKATE PÄEVAKESKUSES

Vanaduspensionäridele kompenseerib
Harku vald 50% kontrolli hinnast.

ETTEREGISTREERIMINE
telefonil 5323 2454

Silmade kontroll 20€, prilliootajale TASUTA!

TREENING PLUS

TALVISED JOOKS-MATKAD 2023-2024

26.11 VÄÄNA-JÕESUU
17.12 MURASTE
21.01 VÄÄNA
25.02 TABASALU
24.04 VÄÄNA-JÕESUU

OSALUSTASU
5€

Rajal teeninduspunktid
Loosiahinnad osalejatele
Kõigile lõpetanutele kosutus

Info treeningute ja matkade kohta:
f TREENINGPLUS

Esmaspäeva õhtuti heegeldame!
Juh 18.01

Tuniistehnika kursus
Muraste Külaseisus Lee tee 9

15 ja 22. jaanuar
05, 12 ja 26. veebruar
04. märts 2024

- tuniisi tingimärgid ja mustrite lugemine
- erinevad silmused ja mustrid
- edasi-tagasi ja ringselt heegeldamine
- kasvatamine ja kahandamine
- detailide ühendamine
- tuniisi nõõpaugud
- tuniisi nupud
- mitmevärviline tuniis
- lapiline tuniis (entrelac)
- palju muud uut ja põnevat

Osalustasu 178 eurot

Tule heegeldama!

Juhendab käsitöömeister Aivi Tamm
Lisainfo: aivi@aada.ee, 527 5551

Aada Design OÜ www.aada.ee FB/aadadesign

SÕBRALIK VASTLAPÄEV

11.02 Kell 13-15

VÄIKESED JÕUKATSUMISED SUURTELE JA VÄIKESTELE SAANI VÕI VANKRISÕIT VOORE TALLIDE HOBUSTEGA KUMNA KÜLA SELTS TULEB VAHVAD MÄNGE TEGEMA PAKUME KUUMA TEED, HERNESUPPI AKTIIVNE OSALEJA SAAB MAIUSTADA KA VASTLAKUKLIGA

VÕTA KAASA OMA KELK!

TOETAJAD

HARKU VALD Kumna Kultuuriait Visit Harku KUMNA KULTUURIAID

KUMNA KULTUURIAIDAS

Sefiiritordi õpituba

8.02.24
KELL 18.00

registreerimine kuni 01.02.24
osalustasu 27€

FB KUMNA KULTUURIAIT

Kumna Kultuuriait

**KÜLLA TULEB
MART JUUR**
Räägime raamatutest, elust ja muust.

Kirjandusklubi
VAATEGA TUBA

Pilet
eel müügist:
15.00 eur
Kohapealt: 18.00 eur

Muraste aatriumis
Lee tee 9

31. jaanuaril
kell 19.00

Fortis
Spordikool

KERGEJÕUSTIK

**LIITU
FORTISE
KLUBIGA**

TABASALUS

+372 5174241
kerli@skfortis.ee

1-7.KLASS

**sooduskood
TABASALU**

**1 kuu tasuta
+
trennipusa**

TRENNID TABASALU SPORDIKOMPLEKSIS

30. JAANUARIL HEISKAME LIPUD EESTI KIRJANDUSE PÄEVA AUKS

30. jaanuaril tähistatakse Eesti lipu heiskamisega eesti kirjanduse päeva, millega väärtustatakse eesti kirjanduse tüvitekste ning pööratakse tähelepanu tänapäeva kirjandusele ja kirjanike tähtsusele Eesti kultuuris.

Eesti kirjanduse päeval väärtustame neid, kel on olnud väge ja julgust kätte võtta sulg, et sõnastada oskuslikult igapäevatõdesid ning elu suuri müsteeriume just eestlastele omasel viisil. Eesti kirjanduse päeval antakse Eesti teaduste akadeemias peetaval tseremoonial üle ka aasta kirjandusõpetaja tiitel.

Kõik saavad kuulutada oma armastust eesti kirjanduse vastu, postitades 30. jaanuaril sotsiaalmeediasse eesti kirjanike raamatute pealkirjadest moodustatud lauseid või luuletusi ja lisades teemaviite #eestikirjandusepäev.

Lisainfot eesti kirjanduse päeva ja ürituste kohta leiab ka www.kirjanduskeskus.ee ja <https://www.facebook.com/eestikirjandusepaev>. **HVT**

**Tarkade
KLUBI**
Muraste külaselts
Lee tee 9

**KUTSUME KÕIKI
HUVILISI**

- MALE
- BRIDŽ
- MÄLUMÄNG

Kirjuta osalemis-
soovist:
muraste@muraste.ee

Kumna Kultuuriait
6.veebruar • kell 18.30

**Vaigukipsist kujude
valamise töötuba**

Tule tee endale või sõbrale kingiks ainulaadne vaigukipsist valatud tops, taldrik või küünlahoidja

Osalustasu 15 € (sisaldab 1 kg vaigukipsi, värve ja vorme)
Oleneb vormi suuruselt saab valmistada 1-5 eset.
(Vaigukipsi saab ka juurde osta 5 €/1kg)

TEADAANNE TABASALU KAUGKÜTTE TARBIJATELE

Hea Tabasalu aleviku kaugkütte tarbija! Seoses uue soojusenergia piirhinna kehtestamisega Tabasalu aleviku kaugkütte piirkonnas, tõuseb alates 1. veebruarist 2024 toasooja hind tasemele 80,13 €/MWh. Hinnale lisandub seadusega ettenähtud käibemaks.

Uue soojusenergia hinna kehtestamise aluseks on Konkurentsiameti 21.12.2023 otsus nr. 7-3/2023-200. Vaata rohkem strantum.ee. (Strantum OÜ)

**Värvimine
Pahteldamine
Krohvimine**

**Plaatimine
Hüdroisolatsioon**

**Torutööd
Elektritööd
Sanitehnika
paigaldus**

**Parketi paigaldus
Üldehitustööd**

MEISTERVIIMISTLUS

**KORTERITE ja
VANNITUBADE
remont ja viimistlus**

100% täislahendus!

info@meisterviimistlus.ee
vannitoaremont.eu
tel 5620 8888

**Euroopa parim dokfilm
2023**

**26. jaan.
kell 19.00**
Muraste kinopunktis
Lee tee 9
Pilet: 6.00/5.00 €

**18
auhinda
8
rahvusvahelist
nominatsiooni**

**SAVVUSANNA
SÕSARAD**

**Külla tuleb
filmi produtsent
Marianne
Ostrat**

- ✦ Eramu ehitus ja remont
- ✦ Siseviimistlustööd
- ✦ Fassaaditööd
- ✦ Katuste ehitus
- ✦ Sanitehnilised tööd
- ✦ Elektritööd
- ✦ Aedade ja piirete ehitustööd
- ✦ Tänavakivide paigaldus

Info ja kontakt
Tel + 372 604 0000
Mob + 372 5553 0422
WWW.TAVIBERGEHITUS.EE

**REKLAAMI
HARKU VALLA
TEATAJAS!**